

GEWOON ANDERS

UITGAVE VAN DE LANDELIJKE VERENIGING CENTRAAL WONEN

COLOFON	2
KRAKERS ALS MONUMENTEN- BESCHERMERS	2
COLUMN	5
WIE IS HIER DE BAAS?	6
GEHOORD GEZIEN GELEZEN	8
HET ANARCHISME VAN COLIN WARD	10
DE BOEKEN VAN COLIN WARD	11
A NEW WE	12
OPENING VAN DE ZONNESPRENG	14
OPROEPEN EN UITROEPEN	15

2010
Jaargang 33, Nr 110
Losse Nummers 3,50

Colofon

“Gewoon Anders” is het blad van de Landelijke Vereniging Centraal Wonen (LVCW)

Postbus 19163, 3501 DD Utrecht
06-13015869
internet: www.lvcw.nl
mail: info@lvcw.nl

Prikbord: www.woongroep.net

Abonnementen
€10,- per jaar

Aangesloten groepen krijgen per 6 huishoudens 1 exemplaar van ieder nummer ter verspreiding onder hun leden.

Opzegging vóór 1 oktober.

Losse nummers
€ 3,50 excl. porto

Redactieadres
Oosterweg 2 C
1968 KN Heemskerk
E-mail: heleentoet@xs4all

Redactie
Anna Dijkhuis
Annemarie Kooij
Flip Krabbendam
Heleen Toet

Column
Esther van Gog

Layout
Esther Kwakernaak

Foto voorpagina:
Bouw van een aardenhuis

Auteursrechten
Overname van artikelen en illustraties is niet toegestaan zonder toestemming van de redactie.

Is er interessant nieuws uit uw project, schrijf ons dan. Wie schrijft, die blijft. Jij kan het ook!

Druk:
Pasklaar, Sittard
ISSN: 0166-4336

Uit het Witboek kraken (stichting Uitgeverij De Papieren Tijger) kiezen we “Bezet un pandje.. red un pandje”.

Krakend Nederland presenteert:

KRAKERS ALS MO

Gekraakte panden zijn vaak lange tijd in onbruik geweest of verwaarloosd en ondanks dat toch nog historisch interessant. Bij Monumentenzorg is vaak weinig méér bekend dan hoe de gevel eruit ziet; om te onderzoeken wat daarachter van waarde is, ontbreekt hen vaak het geld en de middelen. Gelukkig gebeurt het wel dat de krakers Monumentenzorg kunnen wijzen op de monumentale waarde van een pand.

Een aantal belangrijke industriële gebouwen aan het IJ in Amsterdam werd door krakers van de sloop gered. Voorbeelden:

- De Graansilo's bij de Houthavens vormen hiervan een goed voorbeeld. Het oudste deel van het gebouw is in 1897 gebouwd voor graanopslag in de Stelling van Amsterdam. In 1989 werden de graansilo's gekraakt en ondanks hun onpraktische indeling in gebruik genomen voor vele creatieve initiatieven en als woonruimte. Na jarenlang getouwtrek werden ze in de 2^e helft van de jaren negentig verbouwd tot huurwoningen in de vrije sector. De krakers hebben deze panden van de sloop gered.
- Vrieshuis Amerika en de pakhuizen Afrika en De Zwijger zijn ook zulke voorbeelden. Het eerste is helaas in 1998 alsnog gesloopt, de andere twee hebben een nieuwe bestemming gevonden als woonkantooruimte en als centrum voor media en cultuur.

ENTHOUSIASME EN INZET DOEN WONDEREN VOOR EEN PAND

Op 4 november 2006 werden Graaf Florisstraat 18hs en 18/1 gekraakt. Deze woningen zijn eigendom van de familie Mul* die met haar BV's al jaren bezig zijn om in het betreffende woonblok een nieuwbouwproject op te zetten.

- Over een periode van 30 jaar heeft deze familie alle reguliere huurders uit het woonblok verdreven. De panden werden bewoond door tijdelijke huurders en kraakwachten, stonden leeg totdat ze gekraakt werden of staan nog leeg. Sinds de aankoop is aan de panden geen onderhoud meer verricht, terwijl ze volgens een analyse van stadsdeel Oost-Watergraafsmeer nog 25 jaren mee konden.
- De woningen waren na een brand volledig uitgesloopt en door Bouw- en Woningtoezicht onbewoonbaar verklaard. In overleg met deze dienst kregen de krakers de mogelijkheid om daar wat aan te doen binnen een bepaalde termijn. Muren en vloeren werden gerepareerd, gas, water en afvoeren werden vakkundig aangelegd, de deadline met vlag en wimpel gehaald.
- Meer dan anderhalf jaar later hebben de bewoners nog steeds een veilig dak boven hun hoofd op een plek die anders leeg was blijven staan. En dat in een stad waar wachttijden van zeven tot tien jaar voor een sociale huurwoning geen uitzondering zijn.

* zie “Familie Mul speculeert maar door”, <http://speculanten.nl/node/14>

PROFESSORENWONINGEN

In 1981 werden de voormalige professorenwoningen aan de Nieuwelaan in Delft gekraakt. De woningen zouden te slecht zijn om bewoond te worden. De krakers waren ervan overtuigd dat renovatie wél mogelijk was. Zij legden diverse alternatieve plannen voor van renovatie en nieuwbouw, die tot een samenwerking leidden met projectontwikkelaar Geelen Bouwprojecten BV. Samen werkten ze een voorstel uit waarin Geelen de noodzakelijke nieuwbouw voor zijn

NUMUMENTENBESCHERMERS

rekening zou nemen en de vereniging de renovatie zou doen. De gemeenteraad nam dit voorstel aan en in 2005 werden de huizen aangekocht door de vereniging Oude Nieuwelaan. In het gerenoveerde deel wonen nu 28 mensen. De nieuwbouw is nog in volle gang.

EIGEN KRAAK REALISEERT STUDENTENWONINGEN

Schoolstraat 4 en 10, Amsterdam.

Dat speculatie niet alleen bij louche vastgoedhandelaren voorkomt is te zien bij de behandeling van de twintig panden aan de Schoolstraat in Amsterdam-West.

Het rustige straatje tussen Vondelpark en Overtoom werd voor een symbolisch bedrag

Van 1 euro gekocht door de vereniging Eigen Haard. Het waren toen nog allemaal sociale huurwoningen, en de toenmalige bewoners verklaarden later dat de voorwaarde die bij de koop gesteld werd, was dat het sociale huurwoningen zouden blijven.

Maar naarmate de prijzen van woningen in de omgeving stegen, pleegde de woningbouwvereniging minder en minder onderhoud. Leegkomende huizen werden onbewoonbaar verklaard en dichtgetimmerd of tijdelijk verhuurd aan probleemgevallen.

Steeds meer oude huurders vertrokken vanwege de verkrotting en de problemen. Eigen Haard stapte daarmee naar de deelraad met de boodschap dat ze nu geen andere keus meer hadden dan de panden te slopen. Hun nieuwbouwplannen voorzagen voornamelijk in dure koopwoningen, uiteraard.

Onder druk van buurtbewoners, monumentenverenigingen en politici raakte stadsdeel Oud-West er uiteindelijk van overtuigd dat in ieder geval de laat negentiende eeuwse gevelrij bewaard moest blijven. Er gebeurde niets.

In deze staat troffen de krakers de panden 4 en 10 aan in augustus 2008. Nummer 4 was zwaar verwaarloosd en er had een brandje gewoed. Nr. 10 was onbewoonbaar gemaakt: gaten in vloeren en plafonds; wc-potten kapot geslagen, riool met puin dichtgestort.

Maar na vier weken hard klussen hadden de krakers de beide panden weer bewoonbaar gekregen.

Ze nodigden de inspecteurs van bouw- en woningtoezicht uit die dat ook erkenden.

Op de begane grond werd een openbare ruimte ingericht voor de buurt en belangstellende voorbijgangers die hun steun kwamen betuigen.

De krakers zijn vastbesloten om de handelswijze van Eigen Haard aan de kaak te stellen en voor het behoud van de Schoolstraat te strijden.

HET HERSTEL VAN FORT PANNERDEN, Lingewaard

De geschiedenis van Fort Pannerden is er vooral één van verwaarlozing. Voltooid in 1871 als voorpost van de Hollandse Waterlinie werd het voor het eerst gemoderniseerd rond 1890. In 1920 werd het als fort weer afgedankt, in 1939 weer gebruikt, in 1940 verlaten. Jarenlang heeft het leeggestaan, alles wat bruikbaar was, werd eruit gesloopt, en uiteindelijk werd het fort dichtgemetseld. Rond 1989 werd gepoogd van het fort een museum te maken maar dat mislukte. In 2000 werd het fort gekraakt en werd het een vrijplaats. De krakers maakten er een museum van, een atelier voor jonge kunstenaars en een centrum voor allerlei andere activiteiten. Om de authenticiteit niet aan te tasten was boren en verven verboden en werden vooral pen-gat verbindingen gebruikt bij constructies. Door te stoken werd de invloed van vocht tegengegaan. Het fort Pannerden werd ook voor iedereen toegankelijk. Door verhalen in de pers over de activiteiten werd het fort weer op de kaart gezet. In 2006 werd het fort ontruimd met krachtige inzet van politie en landmacht. Omdat de krakers dit als onterecht en nutteloos ervoeren, er waren nog geen serieuze plannen voor een opknappbeurt, werd het fort opnieuw gekraakt. Het credo van de krakers is: 'Geen ontruiming voor leegstand'.

Vanaf december 2006 tot eind 2009 zijn deze mensen ingezet als beheerder van het fort door de stichting Fort Pannerden en met instemming van Staatsbosbeheer en Gemeente Lingewaard. Daarna hebben zij het fort verlaten en is de sleutel overgedragen aan de burgemeester.

De Reus, Dordrecht

Vrieseweg 80 in Dordrecht is rond de eeuwwisseling gebouwd door vader en zoon Reus, bekend van veel bouwwerken in en om Dordrecht. Toen de gemeente hen in 2005 aanschreef om het verwaarloosde pand op te knappen, verkochten zij het aan van Pelt, projectontwikkelaar, die beloofde het onderhoud aan te pakken, maar direct een sloopvergunning aanvroeg. Het pand had nog net geen monumentenstatus, dus hij kreeg die vergunning. De vergunning werd gebruikt om de voorgevel kapot te slaan en het pand de uitstraling van een spookhuis te geven. Inmiddels was de buurt en waren verschillende monumentenorganisaties acties begonnen en een protest gestart tegen het overheidsbesluit. Een buurman deed van Pelt een rechtszaak aan. Minister Plasterk nam de monumentaanvraag serieus. Het pand werd gekraakt door een flinke groep, die onmiddellijk de ramen en de gaten in het dak repareerden en het

pand weer warm stookten. Het pand werd opengesteld voor bezoekers om te laten zien hoe gaaf en in originele staat het nog was, met glas-in-lood en bewerkte trapleuningen. Ook mensen van de raad van Cultuur werden rondgeleid. De pers uitgenodigd. Zo groeide de actie uit tot een aanklacht. Maar van Pelt begon een tegenactie, noemde de krakers 'liegende sluipmoordenaars' en kreeg de gemeente achter zich. De burgemeester en de wethouder van economische zaken werden bij van Pelt thuis gesignaleerd. Hij kreeg allerlei snelle sloopvergunningen, en in plaats van dit mooie pand is er nu een oprit voor van Pelts huis ernaast

De Buurtboerderij, Amsterdam

In 2001 werd een vervallen boerderij gekraakt aan de rand van het Westerpark in een rustig veenweidegebied langs de Spaarndammerdijk. De krakers hebben zich vanaf dat moment met succes ingezet om van het verwaarloosde gebouw en het land eromheen een plek te maken waar mensen tot rust konden komen en konden deelnemen aan creatieve activiteiten. In 2007-2008 werd het monumentale gebouw gerenoveerd en in huur aangeboden aan de voormalige krakers. Er is een samenwerking aangegaan met het centrum Geestelijke Gezondheidszorg Amsterdam. Er zijn een aantal kookavonden, met groenten uit eigen tuin. Er zijn avonden met dichters, muzikanten en andere kunstenaars. De door de krakers begonnen initiatieven worden door veel vrijwilligers met enthousiasme voortgezet.

Pakhuis De Zwijger, Amsterdam

Pakhuis de Zwijger is een voormalig cacaopakhuis dat in 1990 beloofd is aan de krakers van het Vrieshuis Amerika die hun locatie moesten verlaten. In 2001 konden monumentenorganisaties voorkomen dat het werd gesloopt. Het argument was, dat er instortingsgevaar zou zijn ontstaan door het bouwen van de Jan Schaeferbrug, vlakbij. Dat argument werd ook gebruikt om ontruiming van het pand te rechtvaardigen. De krakers verweerden zich

met eigen constructieve expertise en vochten het zogenaamde instortingsgevaar met succes juridisch aan.

Door hun vasthoudendheid kon Stadsherstel Amsterdam N.V. een succesje boeken bij de gemeente. In 2004 droegen de krakers het pand feestelijk aan hen over. Het pand is nu nog steeds in gebruik als broedplaats met vele, zeer gevarieerde activiteiten.

Vrijplaats Koppenhinksteeg, Leiden

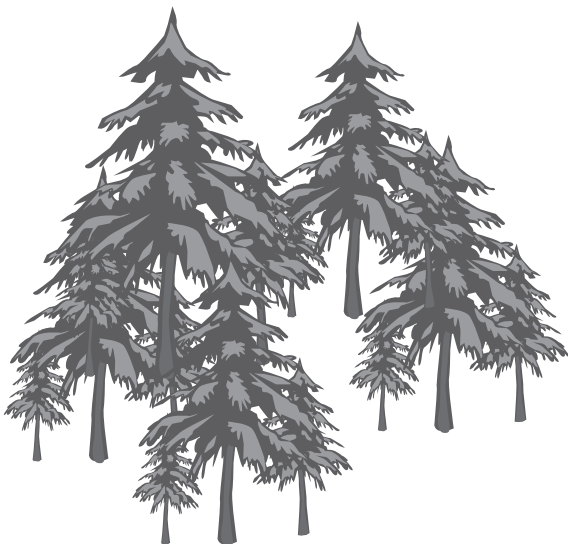
De vrijplaats Koppenhinksteeg is ontstaan in 1968. Vanaf die tijd vestigden zich er een feministische drukkerij, een linkse boekhandel, en allerlei actiegroepen. Steeds meer ruimten werden ingenomen en gebruikt voor activiteiten als een Weggeefwinkel, anti-autoritair centrum Eurodusnie, de anti-racistische organisatie 'De Fabel van de 'Illegaal', een veganistisch eetcafé en een Chinese sportschool. De gemeente heeft de panden tientallen jaren laten verkrotten. In 2005 besloot de gemeente de panden te legaliseren. Een woonstichting zou dat op zich nemen en de krakers zouden een sociale huur gaan betalen. Onder grote druk van de lokale VVD draaide de gemeente in 2008 het besluit terug. Duizenden leidenaren hebben schriftelijk protest aangetekend tegen dreigende ontruiming. De toekomst is onzeker.

Maredijk 159, Leiden

Na een brand in 2006 is dit pand door de eigenaar, woningbouwvereniging Portaal, niet opgeknapt maar opzettelijk onbewoonbaar gemaakt. Om de illegale sloop van dit pand met monumentale kenmerken een halt toe te roepen is het gekraakt. De bewoners hebben het flink opgeknapt en proberen er zo klimaatvriendelijk mogelijk te leven met een tuin en een windmolen. Er is ruimte voor verschillende activiteiten en er is een ontmoetingsruimte.

AK

WWW.Witboekkraken.nl

Fijne Feestdagen!

Sint Maarten

Ook dit jaar werd het weer 11 november en dus Sint Maarten. En jawel... ook dit jaar was er weer noodweer voorspeld. Ik kan me niet herinneren in die 5 jaar dat ik de deuren langs ga met mijn zoontje, ooit droog, windstijl, weer te hebben gehad. Het schijnt er bij te horen. Dikke, waterdichte jassen aan en regenlaarzen.

Dit jaar hebben we met 2 vriendjes van mijn zoon afgesproken. Eerst om half 6 gezamenlijk aan de taco's als diner en dan in de jassen gehesen. De zelfgemaakte lampions (zo ontroerend voor 8 en 9 jarige stoere kerels) in een doorzichtig plastic gehuld. Zo hopen we in ieder geval van de eerste burens nog de complimenten in ontvangst te kunnen nemen. Een rugzak op de rug (tas aan de hand is vragen om problemen met windkracht 9 en plensbuien) en daarin nog een plastic zak zodat het snoep ook nog eetbaar is bij thuiskomst. Zodra we de deur uitstappen opent de hemel zich en barst er een onweersbui los. De jongens kijken geschrokken op maar laten zich niet weerhouden van de strooptocht naar snoep! De overburen hebben het nachtlampje aan gelaten en hebben ons al zien aankomen. Uit volle borst wordt het lied aangeheven: "11 november is de dag, dat mijn lichtje branden mag". De jongens krijgen handen vol snoep in hun rugzak en de complimenten voor die zelfgemaakte lampions. We worden toch herkend ondanks onze capuchons, simpelweg omdat er geen andere kinderen op straat zijn. Na 3 huizen zijn we tot op de onderbroeken doorweekt maar dat mag de pret niet drukken. In ganzenpas, zodat passerende auto's ons niet raken, vervolgen we al zingend onze weg. 1, 2, 3, 4, waggel, waggel, waggel. Bij de 2e waggel rent de achterste in de rij naar voren. Zo blijven we lekker warm en komt het volgende huis op onze boerenweg sneller in zicht.

Bij het 4e huis blijkt de poes ons gevolgd te zijn en zij springt zodra de deur opengaat dat lekkere warme huis in. Hilariteit alom. Het halletje is binnen 1 minuut kledernat omdat de wind en regen er net op staat en een modderpoel omdat 3 jongens met laarzen aan de poes proberen te vangen. De lampions vliegen door het halletje en gelukkig zaten de ritsen van de rugzakken dicht anders had er ook aardig wat strooigoed bij gelegen! Met poes gaan wij al waggelend door naar de volgende burens. Iedereen kijkt naar ons uit omdat ze weten dat we ieder jaar komen. De jongens krijgen te horen hoe stoer en dapper ze zijn en men lacht meewarig naar mij. Dit zal ik de volgende burendag nog wel te horen krijgen! Hoe leuk dat toch was mij daar te zien in de stromende regen, mascara op de wangen, rok plakkend om de benen en stralend van trots op die gezellige mannen die zonder zeuren door bleven zingen. Na 10 huizen waren de rugzakken overvol en werden die natte kleren toch wel zwaar. We strompelden naar huis waar we in de grote keuken nog een keer het lied hebben aangeheven en dus nog meer snoep verzameld hebben. De jongens, ondertussen super melig geworden begonnen steeds grovere varianten op het 11 novemberlied te bedenken. "12 november is de dag dat de tandarts komen mag"; is dan nog braaf. De andere variaties zal ik u besparen. Het werd tijd om af te taaien (weinig taaitaai overigens! Alle snoep wordt tegenwoordig per stuk verpakt). Op een grote tafel werd de rugzak geleegd en het verworven snoep op soort gesorteerd. De score? Heel veel mini Candy bars zoals bounty, mars en twix, Mandarijntjes, pepernoten, zakjes met dropjes en spekkies, chocolade munten en chips. Favoriet waren de zakjes zelf gevuld door burens met van alles en nog wat. Maar het meest favoriet was bij mijn zoon toch het legomagazine. Verkeerd bezorgd en door de burens bewaard voor als hij toch langs de deur zou komen. Het snoep lag verloren, onaangeroerd, op tafel. Mijn zoon dook na een warme douche zijn bed in. Met het legomagazine. Op naar het volgende feest. Hoor de wind waait door de bomen, hier in huis zelfs waait de wind? Zal die goede Sint wel komen? Helaas, in de Sint gelooft hij niet meer!

Ik wens u een lekkere koude winter toe en alvast een goed begin van het nieuwe jaar!

Hartelijke groet, Esther

WIE IS HIE

Over de wonderlijke wereld van een bouwgrage woningbouw corporatie en een gedweë gemeente

De corporaties hadden vroeger alleen een sociaal-maatschappelijke taak. Zij werden daarvoor gesubsidieerd door de rijksoverheid. In de jaren negentig is dat veranderd. De subsidie is beëindigd, maar ze mochten voortaan wel winst maken. Dat heeft er toe geleid dat de corporaties steeds meer projectontwikkelaars zijn geworden die veelal over veel geld kunnen beschikken.

Het dorp is gebouwd op oude grond. Vroeger, heel vroeger, was daar de delta van het Oer-IJ. In het landschap zijn nog middeleeuwse dijkjes zichtbaar, waarover dikwijls interessante lezingen worden gegeven.

Door de ligging in de buurt van een groot bedrijf is de bevolking de laatste vijftig jaar enorm toegenomen en telt nu een kleine 40.000 inwoners. Het dorp moest dus mee in de vaart der volkeren: Alles moest nieuw. Een nieuw dorpscentrum, dat na twintig of dertig jaar opnieuw vernieuwd is, nieuwe wijken, nieuwe winkelcentra (met opvallend veel nieuwe kappers en bakkers!), weer een nieuw en nog groter gemeentehuis. Het laatste nieuwbouwproject is het realiseren van een crematorium! En bijna al het oude is en wordt nog steeds gesloopt. Behalve de twee kastelen die de gemeente rijk is.

foto: Jessica Klijn

In de buurt van een van die kastelen loopt een bochtig weggetje. Het behoort tot het buitengebied en staat te boek als agrarisch. Eind 2009 heeft de gemeente daar "agrarisch plus" van gemaakt. Om de boeren en tuinders wat meer mogelijkheden te geven is bijvoorbeeld kleinschalig kamperen toegestaan en mogen er kassen gebouwd worden.

Waar kan nog gebouwd worden?

Nu de laatste polder is volgebouwd is er niet zo veel plek meer over voor nieuwbouw. De woningbouwcorporatie koopt daarom agrarische grond op. Zo ook op dat oude weggetje. Aan de ene kant van de weg een terrein van ruim 1 ha en aan de andere kant een gebied - dat grenst aan het kasteel - van 3 ha.

De omwonenden van die percelen maken zich nog geen zorgen. Er mag toch geen woningbouw komen, denken ze.

Een bericht in de krant

Jaren later maakt de corporatie middels de regionale pers bekend dat er binnenkort een woonzorginstelling gebouwd wordt op die weg.

De omwonenden zijn verbaasd, er mag toch niet worden gebouwd? Ze zijn gewend dat je er nog geen hooiberg neer mocht zetten. Maar ja hoor, er staat in de krant dat de corporatie op het stuk grond van 1 ha 24 wooneenheden voor mensen met dementie gaat bouwen, een gebouw voor dagbehandeling voor 12 mensen van buiten, en nog een woning voor de initiatiefneemster van het project. Het plan krijgt de naam 'boerderij' want er komen wat dieren bij en die benaming doet het altijd goed in een agrarisch gebied.

Bovendien laat de directeur van de corporatie weten dat hij ook al een huurder heeft voor het andere terrein aan het weggetje, namelijk een instelling voor verstandelijk gehandicapte jongeren.

De woonzorginstelling en de corporatie

De woonzorginstelling in oprichting - inmiddels een stichting geworden - heeft van de gemeente al ondersteuning toegezegd gekregen om haar plan ergens in het dorp te verwezenlijken. Ook de provincie heeft geld aangeboden voor aanleg van de tuin. Nu moet de corporatie nog de gemeente overtuigen dat het plan prima past op dat enig overgebleven oude weggetje. En ze denken dat dat geen moeite kost, want al lang met de ambtenaren en wethouders besproken en die zien het ook wel zitten. .

Omwonenden in actie

De omwonenden van het weggetje laten het er niet bij zitten. De verontwaardiging is groot. Hoe kan dat nou, wij mochten nooit iets bouwen en nu komt er een hele instelling?

Een paar mensen, de 'doorzetters', komen in actie en schrijven een brief aan gemeente en provincie, waarin ze hun verontrusting uitspreken en om informatie vragen. Vijf en veertig omwonenden ondertekenen de brief. Sommigen zeggen dat

R DE BAAS?

het toch wel niets zal uithalen, dat het allemaal allang geregeld is. Ook de initiatiefnemers en de woningbouwcorporatie krijgen een kopie van die brief.

De doorzetters maken een afspraak met de ambtenaar van de gemeente die over ruimtelijke ordening gaat. De bouwplannen passen toch niet in het bestemmingsplan? De ambtenaar wijst ze op een van de laatste artikelen van het bestemmingsplan van het tuindersgebied, waarin staat dat B&W (burgemeester en wethouders) mogen afwijken van het bestemmingsplan om de bouw van een woonzorginstelling mogelijk te maken!

Bij goed lezen wordt duidelijk dat die afwijking van het bestemmingsplan alleen mogelijk is als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Een van die

foto: Jessica Klifjn

voorwaarden luidt dat geen afbreuk mag worden gedaan aan aanwezige cultuurhistorische waarden, natuurwaarden en/of landschappelijke kwaliteit. En dat is nu juist wel het geval als die plannen zouden doorgaan! Ook staat er dat "hergebruik van de gronden voor agrarische doeleinden redelijkerwijs niet langer mogelijk is". Ook hieraan wordt niet voldaan. De grond is wel verkocht, maar de tuinders kweken er nog steeds bloemen op.

Het bestemmingsplan

Het bestemmingsplan van het betreffende gebied gaat alleen maar over agrariërs. Om aan hun dikwijls niet zo riante situatie tegemoet te komen zijn de beperkingen wat uitgebreid.. Maar, heel vreemd, staat er ineens achterin een artikel over een woonzorginstelling. Waar komt dat ineens vandaan? Wisten ze toen al dat de corporatie dit plan had? Een maand nadat het bestemmingsplan door de gemeenteraad is goedgekeurd – overigens niet door alle fracties! – is de corporatie al met het verzoek voor de bouw van een woonzorginstelling op dat weggetje gekomen.

Toen leek dit plan de wethouders wel oké en ze hebben de commissie ruimtelijke ordening (terloops? In de verslagen van de vergaderingen is er niets in terug te vinden) op de hoogte gebracht.

De gemeente

Een paar omwonenden besluiten om de politiek te informeren en gaan bij alle fracties van de politieke partijen in de gemeenteraad langs. Tegelijkertijd gebeurt er iets wonderlijks. De gemeente, de wethouder RO, komt met een voorstel om het bestemmingsplan aan te vullen. Het voorstel is dat het plan voor een woonzorginstelling nog aan een aantal extra voorwaarden moet voldoen. Die extra voorwaarden zijn precies wat de corporatie al van plan is, zoals bouwhoogte en hekhoogte, afstand van de burens enz. Maar er is er ook een toegevoegd, namelijk dat er maar één woonzorginstelling per straat mag komen. Eén van de doorzetters krijgt een telefoontje van de ambtenaar RO: of hij wel gezien heeft dat er maar één instelling op het weggetje mag komen! Daar moet hij toch blij mee zijn? Het lijkt wel of de gemeente zich toch iets aantrekt van het protest van de omwonenden!

Behalve verbaasd zijn de bewoners ook ontsteld over hoe het zover heeft kunnen komen. Je zou toch verwachten dat een gemeente in eerste instantie de belangen van haar burgers dient? Waarom probeert de gemeente dan op alle mogelijke manieren de corporatie ter wille te zijn? Zijn ze bang voor gezichtsverlies omdat (waarschijnlijk door een ambtenaar) eerder toezeggingen zijn gedaan?

Gemeentepolitiek

De meeste mensen van de gemeenteraad begrijpen het ook niet helemaal. Ze zijn jaren bezig geweest met het nieuwe bestemmingsplan en dachten dat het goed was. Nou wil de wethouder er al weer iets aan wijzigen en die oproerkraaiers die het niet in hun 'back yard' willen hebben doen ook weer moeilijk. Uitzondering zijn die politieke partijen die geen wethouder hebben, en/of die sinds de verkiezingen van maart nieuw in de gemeenteraad zijn gekomen. Zij zijn echter in de minderheid. Van 'dualisme' – wethouders moeten onafhankelijk zijn van hun politieke achterban – lijkt geen sprake te zijn.

Publiciteit

Inmiddels gaan de corporatie en de woonzorginstelling i.o. gewoon door. De initiatief stichting heeft een brochure gemaakt van haar plannen en daar staat in dat de 'zorgboerderij' op die locatie komt.. De bezwaren van de omwonenden worden gebagatelliseerd: de verkeersdruk zal niet meer toenemen dan met slechts (!) 45 auto's per dag en het project krijgt een boerderij-achtige uitstraling die prima past op het landelijke weggetje. De omwonenden beseffen dat het tijd wordt dat zij ook wat meer aan publiciteit gaan doen om de publieke opinie te beïnvloeden. Zij benaderen een dagblad, die er aandacht aan gaat besteden en een foto van het betreffende perceel aan toevoegt.

Een huis-aan-huisblad krijgt een foto van de laatste jaarlijkse burendag – voor het eerst ingesteld in 1976 - om de hechtheid (en vastberadenheid?) van de bewoners te laten zien. De lokale radio toont belangstelling en nodigt een paar bewoners uit voor een uitzending.

Ter lering en de vermaak?

De omwonenden en onder hen vooral de 'doorzetters' zijn verbaasd dat de gemeente zo weinig of helemaal geen oog heeft voor het belang van haar 'burgers', . Zij hebben het gevoel dat de corporatie en de gemeente hen niet serieus nemen: die mensen willen het alleen maar niet in

hun achtertuin hebben, die kunnen wij makkelijk van het belang van ons plan overtuigen .En ze merken de macht van de bureaucratie: Pas na weken, na telefonische navraag, komt hun brief bij de leden van de gemeenteraad terecht. Het kost moeite inzage in de betreffende verslagen te krijgen.

Maar ze hebben wel geleerd dat het heel belangrijk is de publieke opinie te beïnvloeden, dus dat ze steeds aan publiciteit moeten doen. Dat hun acties wel wat te weeg hebben gebracht geeft hun ook de moed om er mee door te gaan. En die activiteiten zijn heel goed voor de cohesie, de onderlinge betrokkenheid, van de buurt!

HT

GEHOORD GEZIEN GELEZEN

Kenniscentrum AAW

In de vorige Gewoon Anders hebben wij vermeld dat duurzaam wonen en leven een belangrijk thema is van het pas opgerichte kenniscentrum Anders en Actief wonen. Behalve AWAL van Omslag, GA van de Landelijke Vereniging Centraal Wonen, hebben we nu dus ook AAW ! En het gaat allemaal over anders wonen! Het kenniscentrum, een samenwerkingsverband van zestien relevante netwerken, is van plan een

kwartaalmagazine uit te geven. De uitgever heeft dit plan nog even in de ijskast gezet totdat de advertentiemarkt weer wat aantrekt. Ondertussen wil het kenniscentrum een e-nieuwsbrief opzetten. Die is er nog niet, maar we kregen wel vast een nieuwtje door: **een Nieuwe Groene Wijk van Utrecht** in polder Rijnenburg. De gemeente heeft de ambitie het gebied klimaatbestendig en duurzaam te ontwikkelen. Initiatiefgroepen voor collectief particulier opdrachtgeverschap krijgen een kans. In

2013 wil men starten met het bouwrijp maken van het eerste deel van toekomstig Rijnenburg.

Opgetrokken uit aarde

In Olst-Wije wordt een ecodorp gebouwd: 23 zelfvoorzienende huizen, gemaakt van aarde, leem, oude autobanden en puin. De toekomstige bewoners moeten zelf flink meehelpen op de bouwplaats, tenminste acht uur per week.

In Nederland staat al een aardehuis, het theehuis in Zwolle.

Het aardehuis in Olst van Orio Architecten gaat een kleine 200 duizend euro kosten.

Het dorpje krijgt zijn eigen gemeenschapshuis voor gezamenlijke maaltijden en feesten. Er komen ook wasmachines in en een klusruimte voor gemeenschappelijk gebruik.

Beslissingen over de bouw worden niet genomen op basis van 'meeste stemmen gelden', maar zoveel mogelijk unaniem. Bij bezwaren proberen ze gemeenschappelijk een oplossing te vinden. Dat duurt wat langer maar je houdt wel draagvlak, zegt duurzaamheidsconsulent Paul Hendriksen.

www.aardehuis.nl.

Nog meer eco-plannen en opening van Zonnespreng

PRO, Publieke, politieke en private beweging voor rechtvaardigheid en ontwikkeling, wil werelddorpen of vrededorpen oprichten met minimaal honderd huizen.

In Brabant bestaat een groep van 250 huishoudens die op een geheel duurzame manier willen gaan leven.

Over twee jaar staan aan De Mient in Den Haag zestig ecologisch gebouwde woningen en bedrijfsruimten. De nieuwbouwlocatie ligt in Den Haag Zuid-West, op tien minuten fietsafstand van het 'stille' strand en dicht bij een van de twee vrije scholen. De plannen worden ontwikkeld door de toekomstige bewoners en gebruikers. Die zullen de plek later ook beheren. Het initiatief heet Vormidabel en komt voort uit de woonprojecten Pander en Waterspin.

Op www.vormidabelwonen.nl is veel informatie te vinden, waaronder een uitgebreid ABC over duurzaam bouwen, van Aardwarmte tot Zonneboiler.

En in augustus is het ecologisch centraal wonen-project Zonnespreng in Driebergen officieel geopend. Op internet zijn hiervan veel foto's te zien! Zie elders in dit blad.

Particuliere opdrachtgevers zijn goedkoper uit

In oktober zijn voor het eerst open dagen collectief particulier opdracht-

geverschap (CPO) gehouden. In het hele land hebben eigenaren de deuren geopend van woningen die zij zelf hebben ontworpen. CPO, samen huizen bouwen, is goedkoop en geeft ook mensen die niet veel geld hebben de mogelijkheid hun eigen woonwensen te realiseren. Er zijn in Nederland op dit ogenblik vier bureaus bouwen in eigen beheer die voor een tarief vanaf een paar duizend euro per woning projecten ondersteunen.

Voor ons CW-ers niets nieuws, dat bouwen in eigen beheer. Doen we al sinds de jaren zeventig. Maar wel leuk dat het steeds meer navolging vindt. Zelfs de nieuwe regering schijnt een voorstander van particulier opdrachtgeverschap te zijn!

Stadsboer oogst op het balkon of in het park

Ook op plaatsen zonder groen of tuinen kunnen groenten en fruit gekweekt worden. Dat is milieuvriendelijk, want het beperkt het aantal kilometers dat het voedsel moet afleggen. In Den Haag staat in het Zuiderpark een stadsboerderij met 800 vierkante meter grond, waarop 50 soorten biologische groenten en fruit verbouwd worden. Eind oktober is deze stedelijke moestuin, Eetbaar Park, officieel geopend. Er hoort ook een paviljoen bij, gemaakt van stro en leem en van gerecyclede materialen.

In de Amsterdamse Rivierenbuurt werken 14 mensen aan de buurtmoestuin de Trompenburg. Er is een wachtlijst om mee te mogen doen. Anderen zijn op hun eigen balkon een groentetuintje begonnen.

Buurtbewoners in Amsterdam Osdorp beheren de vorig jaar opgerichte moestuin, die tussen de flatgebouwen ligt, zelf.

En, een hemelbestormend plan, ook in Amsterdam, is een glazen kas van 12 verdiepingen hoog op de kop van het Java eiland.

www.gezondegronden.nl

Film: A New We

Deze film gaat over ecodorpen en – leefgemeenschappen in Europa en geeft twee uur lang beelden, gesprekken en

praktijkervaring weer van tien heel verschillende groepen. Behalve een paar bekende woongemeenschappen ook een anarchistisch Spaans eco-dorpje, dat Matavenero heet, 'helingsbiotoop' Tamera in Portugal en Finca Terre op de Canarische eilanden. Bestellen kan bij Omslag.

Rotterdam heeft Kraakmuseum

In september is in Rotterdam "Het laatste kraakpand van Nederland" geopend. Het pand, aan de Witte de Witstraat 74 is kraakmuseum en –informatiecentrum. De krakers: "Dit laatste kraakpand van Nederland is een ijkpunt in de geschiedenis. Op 1 oktober verdween een belangrijke mogelijkheid om zelf initiatief te nemen (niet te wachten op de overheid) en daarmee veel ruimte voor jonge mensen om zich te ontwikkelen. (.....)" Hoe het verder gaat is te volgen op wdw74.worldpress.com.

Iftarmaaltijd tijdens Ramadan

In De Leut, het blad van CW De Banier in Rotterdam lazen wij dat een paar mensen van het project deelgenomen hebben aan de iftarmaaltijd, het gezamenlijk eten na de vastendag tijdens de Ramadan. Om de dialoog en het begrip tussen culturen te bevorderen is het idee ontstaan om geïnteresseerden hiervoor uit te nodigen en dan na de Ramadan de rollen om te draaien en die Turkse familie uit te nodigen.

In De Leut is beschreven dat vooral het overdag niet drinken erg zwaar kan zijn. En bij het koken is het soms moeilijk dat je niet kan proeven. Het interessante verslag eindigt met 'Wat we nog niet wisten – Dat er Turkse families zijn die zweren bij pindakaas, drop en Hollandse thee en daarvan voorraden meebrengen in hun auto als ze naar Turkije gaan".

HT

Rectificatie

De foto in GA nr.109 van ex kraakpand De Illusie in Den Haag is van Bertus Gerssen.

Het anarchisme van Colin Ward

Anarchisten... dat zijn toch idealisten die van een wereld dromen die niet kan bestaan, waar mensen op vrijwillige basis samenwerken, zonder heersers, zonder uitbuiting, zonder staat, en dat soort mooie maar onhaalbare doelstellingen?

En zijn het wel dromers? Of gooien zij stenen naar het gezag en met bommen naar de koning?

Wat ze ook zijn, ze hebben het moeilijk. Want wat heeft het voor zin om te dromen van onbaatzuchtige samenwerking, dat zou mooi zijn, maar daar is de mens toch ongeschikt voor. Blader maar eens wat in de geschiedenisboeken, en kijk af en toe naar het nieuws. Gooien met stenen of bommen, daar is de mens dan weer wél geschikt voor, maar ook dat brengt ons niet verder, zoals je uit dezelfde geschiedenisboeken en dezelfde nieuwsuitzendingen kunt opmaken.

Arme anarchisten, zo hebben ze iedereen tegen zich. Van rechts tot links, van koningen tot communisten, maar ja dat komt ervan, als je de staat wilt afschaffen, dan ben je staatsgevaarlijk. Dat je daarbij een idealist genoemd kan worden maakt het er niet beter op, want dan wil je ook nog eens iets dat niet kan, en ook dat is gevaarlijk.

Arme anarchisten, ze hebben iedereen tegen zich, van rechts tot links, van koningen tot communisten

Wie dit soort dingen denkt heeft buiten Colin Ward gerekend. Deze beminlijke Engelse auteur, die in 2010 op 86-jarige leeftijd is overleden, heeft een heel ander licht op het anarchisme laten schijnen. In zijn kijk op de wereld is het anarchisme niet een verre droom, of een realiteit die snel en met geweld, graag morgen, moet worden gevestigd. Ward wil laten zien dat ons leven al voor een groot deel op een anarchistische leest geschoeid is. Het is niets bijzonders, we zijn er aan gewend, en misschien zijn we er zelfs wel goed in... maar we zien het niet meer. Bijvoorbeeld: je staat op een straathoek met een stadsplattegrond. Tien tegen een dat er een voorbijganger stopt om je te helpen. Dat is toch geen poging tot overheersing, of uitbuiting of een andere vorm van geweld. Je gaat iets kopen in een winkel, en je wacht gewoon op je beurt. Er zullen wel eens mensen zijn die voordringen, maar gewoonlijk wacht ieder op zijn beurt. En soms laten mensen elkaar voorgaan. Dat is toch doodgewoon?

Het hele leven is voor een groot deel op een anarchistische leest geschoeid, alleen weten we het niet

Je hebt je buurman al een tijdje niet gezien en dan kom je hem weer tegen. Is hij ziek geweest, of op reis? Je maakt een praatje. Is dat heerszucht? Uitbuiting? Een andere vorm van geweld? Welnee, gewoon interesse. We leven in een anarchistisch domein zonder het te beseffen. Een wereld waarin we rekening met elkaar houden, elkaar helpen en in elkaar geïnteresseerd zijn. Dit is wat Colin Ward in zijn boeken laat zien, waarbij hij zijn aandacht vooral richt op het wonen. Dan blijkt dat er architecten zijn die luisteren naar de wensen van buurtbewoners, en er ook hun plannen op baseren. Of hij laat zien hoe mensen onderlinge afspraken maken in het buurtleven, hoe zij met elkaar hun kinderen opvoeden en hoe zij leven en bouwen in volkstuintjes of op de zogenaamde plotlands, ongebruikte en daarna gekraakte stukken land.

Wie meer wil weten over ons anarchistisch domein, en over hoe je het zou kunnen uitbreiden, kan terecht bij Colin Ward

Het anarchistisch domein, is dat niet ook het domein van centraal wonen, van transition towns, en van alle straten en buurten waar bewoners vriendschappelijk met elkaar omgaan? Dit domein, het bestaat al zo lang, maar het mag natuurlijk wel groter worden. Want aan de randen knagen vele vormen van narigheid, van minachting, geweld, uitbuiting en misleiding, bekend van de geschiedenis en van het nieuws. Als je wilt weten, of je wilt realiseren, hoe het er in ons anarchistisch domein aan toe kan gaan, en hoe je het misschien zou kunnen uitbreiden, sla dan het nieuws even over, om iets te lezen van Colin Ward.

De boeken van Colin Ward

De beminnelijkheid van Colin heeft ervoor gezorgd dat zijn publiek zich niet tot de met anarchisme sympathiserende (vak)wereld beperkt. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de uitnodiging voor het houden van de Van Eesteren lezing in de aula van de Technische Universiteit in Delft in 1991. Van Eesteren's ideaal, het scheppen van 'a wonderful world to grow up in' voor kinderen sluit wonderwel bij Colin's anarchisme aan. Een van zijn meest bekende boeken is 'The child in the city'(1976). Deze klassieker zou 'op elke school, elke universiteit, in elke woning en ook in alle kantoren en fabrieken moeten worden gebruikt'. Dat stond in de recensie van Times Educational Supplement. Colin beschrijft de stad als plek om op te groeien in de 19^e en eerste helft van de 20^e eeuw. En hoe dat is veranderd. Hij besteedt aandacht aan de geïdealiseerde plattelandsidylle en het 'paradise lost' gevoel dat bij wonen in de stad zou horen. Beide beelden zijn te simpel en kloppen niet. Kinderen gaan op een onderzoekende en creatieve manier om met hun omgeving en dat is voor stadskinderen en dorpskinderen hetzelfde. Wie op het platteland opgroeit maakt een ontdekkingsreis in een wereld met bosjes, beekjes, hagen, hutten, heuvels, meertjes, die hij zich zijn hele leven herinnert. Dat doen stadskinderen net zo, maar zij treffen andere situaties en objecten aan: (snoep) winkeltjes op de hoek, kraampjes, straatverkopers, (gas)lantaarns, trams, bussen, metrostations, bouwplaatsen. De stad biedt kinderen zelfs meer stimuli. En tot in de jaren vijftig waren veel woonstraten nog (verkeer)veilig.

Het boek besluit met de constatering dat de stad minder kindvriendelijk is geworden. Dat veel nieuwe, moderne steden bewust zo ontworpen lijken dat zij kinderen uitsluiten. Gevolgd door een pleidooi voor aandacht voor het kind bij het ontwerpen en transformeren van de stad. Dat zou de stad voor iederéén aantrekkelijker maken!

Aandacht voor het kind bij het ontwerpen en transformeren van de stad zou de stad voor iederéén aantrekkelijker maken!

In 1990 verschijnt 'The child in the country'. Colin beschrijft daarin hoe de huidige generatie kinderen, die in dorpen opgroeit, wél over dezelfde informatie beschikt en even gemakkelijk sociale media gebruikt als stadskinderen, maar met het postmoderne stadsleven zelf weinig of geen ervaring opdoet. Een reisje met metro of tram in een van onze multiculturele steden wordt dan een bijna exotische, voor sommigen zelfs beangstigende ervaring! Bovendien vervelen veel jongeren zich in dorpen waar voornamelijk wordt gewoond en verder steeds minder aanbod is. Colin spreekt zelfs over 'gevangen zitten in dorpen en zich afgesneden voelen'. Dit patroon is overal in de wereld te zien en gaat vaak samen met armoede en gebrek aan werk. Ook steeds meer in westerse landen. Dit wordt niet of onvoldoende onderkend en verdient aandacht, ook van architecten en stedenbouwers.

Zeker even bekend zijn de boeken over planning en de positie van bewoners. Hierover gaat het in 'Anarchy in Action' (1974) en 'Housing, an Anarchist Approach'(1976). Colins missie, om populair jargon te gebruiken, kan in twee woorden worden samengevat: dwellers control. In de jaren zeventig hadden deze ideeën grote invloed op bewonersgroepen, studenten, opbouwwerkers, sociale wetenschappers, maar ook architecten en stedenbouwers. Ook op de stadsvernieuwing in Nederland. Dwellers control heette hier bewonersparticipatie. Volgens Sherry Arnstein ('A ladder of Citizen Participation in the USA' 1969,) was bewonersparticipatie in de praktijk vaak niet meer dan manipulatie of therapie, of bleef het bij informatie geven (hoorzittingen) of consultatie – in die volgorde de vier laagste treden op de participatieladder van Arnstein. Colin verwijst in 1990 nog met instemming naar dit artikel in 'Talking Houses', een verzameling van zijn lezingen. Bovenaan Arnsteins ladder staat: citizen control.

Colins missie kan in twee woorden worden samengevat: dwellers control!

Colin was een van de belangrijke inspirerende auteurs als het om invloed van bewoners op hun eigen gebouwde omgeving gaat. De Centraal Wonen beweging kwam in ongeveer dezelfde tijd op. In de jaren zeventig werden de eerste Centraal Wonen projecten gerealiseerd in onder meer Hilversum en Rotterdam. Perfecte voorbeelden van dweller control!

Geen grootschalige massa oplossingen, maar een massa lokale, kleinschalige oplossingen

Maar er is meer. Colin is ervan overtuigd dat we het niet moeten zoeken in grootschalige massa oplossingen, maar in 'een massa lokale, kleinschalige oplossingen'. En daarbij moeten we gebruik maken van talent, energie, creativiteit en bevlogenheid van de mensen zelf. Ook dat wordt door de Centraal Wonen praktijk bewezen!

“A NEW WE”

Nieuwe film over ecodorpen in Europa

Een nieuwe film over tien grote en kleine ecologische dorpen en leefgemeenschappen in Europa. Boordevol inspiratie voor iedereen die ook zo zou willen leven.

Door Marta Resink (Omslag)

De Oostenrijkse regisseur Stefan Wolf trok gedurende tien maanden door Europa en bezocht grote en kleine ecodorpen en -leefgemeenschappen ('communities'), die experimenteren met nieuwe vormen van samenwonen en samenleven, op basis van ecologie en spiritualiteit. Het leverde de prachtige film 'Ein Neues Wir / A New We' op: ruim twee uur beelden, gesprekken en praktijkervaringen van tien heel verschillende gemeenschappen in acht Europese landen.

Van verscholen plek tot toeristische trekpleister

In de film komen achtereenvolgens in beeld: ecodorp Sieben Linden en de woon-, werk- en leefgemeenschap Schloss Tonndorf in Duitsland; de Krishna Valley in Hongarije, ecodorp Damanhur (met de imposante tempels) in Italië; woon-werkgemeenschap Schloss Glarisegg in Zwitserland; l'Arche gemeenschap La Borie Noble in Frankrijk; gemeenschapsproject Valle de Sensacione, en het anarchistische ecodorpje Matavenero in Spanje; ecodorp en 'helingsbiotoop' Tamera in Portugal en de Finca Tierra op de Canarische eilanden. Het zijn stuk voor stuk heel verschillende gemeenschappen, die hun idealen elk op hun eigen manier invullen en vormgeven. Als rode draad lopen door de film verschillende vragen: hoe zijn jullie georganiseerd en op welke manier worden besluiten genomen? Hoe regelen jullie de financiën, welke

keuzes worden gemaakt op het gebied van voedsel, in hoeverre is de gemeenschap zelfvoorzienend op het gebied van voedsel en energie. Wat is het belang van 'spiritualiteit', hoe verloopt de omgang tussen volwassenen en kinderen en hoe gaan jullie om met vorming en onderwijs?

Tien heel verschillende projecten

Alle geportretteerde dorpen streven een bepaalde mate van zelfvoorziening na en hebben daartoe meestal ook de beschikking over flinke stukken grond voor de teelt van groenten en/of het houden van vee. Sommige gemeenschappen liggen erg afgelegen (Matavenero, La Borie Noble), anderen zijn qua inkomsten sterk afhankelijk van grote groepen bezoekers en cursisten (Damanhur, Krishna Valley en Tamera). En weer anderen bieden een intensief cursus- en scholingsprogramma (Sieben Linden,

Schloss Glarisegg). In alle dorpen wordt gezocht naar nieuwe manieren van samen leven: een nieuwe 'wij'. Oekodorf Sieben Linden, Poppau (NO van Hannover) startte in 1997 en telt inmiddels zo'n 120 vaste bewoners. Er wordt nog volop gebouwd. Het dorp kenmerkt zich o.a. door een extreem lage 'ecologische voetafdruk' en het zelf bouwen van (strobalen) huizen, waarover ook praktische cursussen worden aangeboden. In Schloss Tonndorf (Z.O. van Erfurt) wonen zestig volwassenen en kinderen die er verschillende leerstijlen op nahouden. Een ecologisch paradijsje, vooral voor kinderen. In Krishna Valley wonen zo'n 150 volgelingen van Krishna vreedzaam tezamen op een landgoed van zo'n 160 ha, nabij het Balatonmeer. In de biologische moestuinen wordt de vedische principes toegepast, er is een veeteeltbedrijf, een arboretum, een tempel en een eigen school. De spirituele gemeenschap Damanhur noemt zich zelf een 'laboratorium voor de toekomst' en is niet echt duidelijk over het aantal bewoners. De imposante 'Temples of Humankind' trekken jaarlijks duizenden

worden bewoond door leden van de Rainbow-family. Ecodorp Tamera noemt zich een 'helingsbiotoop', en ontwikkelt ondermeer vormen van vredesonderwijs en (ecologische) research. En Finca Tierra tenslotte, is een kleine gemeenschap, verscholen in de overweldigende natuur van de Canarische eilanden.

Stefan Wolf: A new We - ecovillages and ecological communities in Europe. De film duurt 120 minuten en is beschikbaar in drie taalversies: Duits, Engels en Chinees. Een productie uit 2010 van L.O.V.E. Productions.

Web: www.newwe.info

De Engelse versie van deze film is bij Omslag te koop, voor E 27,90.

Bestellen via de website: www.omslag.nl/bestel.htm

Bron: ZOZ Tijdschrift voor doen-denkers, no. 99 (september/oktober 2010). ZOZ is het tweemaandelijks tijdschrift van Omslag Werkplaats voor Duurzame Ontwikkeling. Gratis kennismaken met ZOZ?

Web: www.omslag.nl/zoz.htm

mensen, waaronder veel toeristen.

In Schloss Glarisegg, aan de Zwitserse Bodensee wonen 25 volwassenen en 8 kinderen. De gemeenschap runt ook een vormingscentrum. De bewoners hebben heel verschillende beroepsachtergronden van kunst en theologie tot informatica, management en architectuur. Spirituele ontwikkeling zowel op persoonlijk vlak als in de groep, vormt daarbij een draagvlak. En dat geldt voor vrijwel alle dorpen die in de film aan bod komen. La Borie Noble is onderdeel van een serie kleine leefgemeenschappen van de wereldwijde Arche-gemeenschap, gebaseerd op geweldloosheid en spiritualiteit, zoals voorgeleefd door Lanza del Vasto en Mahatma Gandhi. Valle de Sensaciones is een gemeenschapsproject met een sterk wisselend aantal bewoners, gebaseerd op ecologie, kunst en creativiteit, perma-cultuur en de toepassing van duurzame materialen en technieken. Matavenero is een van de ecologische gehuchtjes in Spanje die nu

Opening Zonnespreng in Driebergen

De feestelijke opening

Zaterdag 30 oktober is ons terrein al heel vroeg autovrij omdat we een speciale dag hebben. Vandaag zal ons project officieel worden geopend! De dag begint met een beetje regen, maar gedurende de plechtigheden en tot ver daarna is het prachtig herfstweer.

Op de plaats waar we normaal onze auto's parkeren is nu een lint gespannen met allemaal foto's van het gehele bouwtraject alsook enkele impressies van interieurs.

Om onze gasten te verwelkomen hebben alle leden een lekkernij gemaakt, variërend van koek, via appeltaart tot zelfs truffels. Uitgesteld op de tafel, naast potten koffie en thee maakte dat een warm welkom.

Zo zoetjes aan stroomden de gasten binnen.

Als eerste zongen drie leden een toepasselijk lied over een plek op aarde waar je mag zijn—onze plek.

Daarna heette de voorzitter iedereen welkom door kort de elfjarige(!) historie van het project te beschrijven. Ze benoemde enkele speciale personen en gebeurtenissen die het lange traject gemarkeerd hebben. Alles noemen zou echt te lang hebben geduurd!

Hierna lieten alle bewoners een gekleurd lint vanuit een raam naar buiten komen, en werden deze linten door de kinderen van het project naar de berken op het binnenhof gebracht.

Toen was het grote moment van de officiële opening aangebroken. De zusters Ursulinen, die ons project zo'n warm hart toedragen en met wie we zo'n speciale band hebben, gingen de officiële handeling verrichten: alle linten werden aan elkaar gebonden en vervolgens gezamenlijk omhoog gehesen.

En zo zijn we allemaal op een heel kleurige manier met elkaar verbonden.

Vervolgens werd de grondsteentekst voorgelezen en daarna volgde nog een korte toespraak van de gedeputeerde van de provincie Utrecht. Zonder hun subsidie zou het project er heel anders hebben uitgezien.

Dan is het feest. Behalve feestmuziek en een poppenspeler zijn er rondleidingen, gepofte appels en deeg om zelf broodjes te bakken, ruimte om te spelen, te dansen, sint maarten lampions te maken en nog veel meer. Maar ook voldoende tijd om met elkaar te praten. Een kleine impressie...

OPROEPEN EN UITROEPEN

Waarom kraken zij?

Ryanne (20) uit de omgeving van Den Bosch, moeder van dochtertje van 7 maanden en vrijwilliger bij een wereldwinkel: Kraken spreekt me aan vanwege de vrijheid. In normale huizen moet je alles met de huisbaas overleggen. Ooit woonde ik in een kamer waarvan je niet eens de muren mocht verven. Nu ik moeder ben wil ik eigenlijk wel een betaalbaar huurhuis. Er zijn alleen heel lange wachtlijsten. Een urgentieverklaring krijg je enkel in levensbedreigende situaties. Ze laten je met je kind gewoon op straat staan.

Pim (21) uit Leiden, student kunstacademie en conservatorium: Ik ben met kraken in aanraking gekomen door de muziek. Ik speel gitaar in verschillende bands. In de kraakwereld zijn er altijd mogelijkheden om te spelen. Je ontmoet veel mensen die met hetzelfde bezig zijn. Voor mij is het tijdelijk. Ik ben een ambitieuze student. Toch kraak ik bewust, uit verzet tegen de misstanden op de woningmarkt. Krakers zijn een soort klokkenluiders.

Emmy (22), uit Den Bosch, student kunstacademie en videotechnicus: Toen ik voor mijn afstudeerproject naar Afrika ging, heb ik mijn dure studentenkamer opgegeven. Bij terugkomst kon ik een kamer krijgen in dit pand. Ik kraak ook uit principe: ik vind het absurd dat panden jarenlang leegstaan en weggrotten. Bovendien geeft het een goed gevoel om alles zelf te repareren. Je moet wel principes hebben om hier te wonen. Het is in de winter namelijk erg koud!

Laura (26), kraamverzorgster, maar tijdelijk werkzaam in de horeca: Voor mij bittere noodzaak. Ik stond plotseling op straat. Dit huisje met twee vriendinnen gekraakt. Het was ontzettend verwaarloosd, we hebben er veel tijd en geld in gestoken.

(Uit de Volkskrant oktober 2010)

ZOZ nummer 100!

Het november/decembernummer van ZOZ, 'tijdschrift voor doen-denkers', een uitgave van Omslag, is het honderdste nummer! Sinds 1994 is het aantal abonnees voortdurend gestegen, van 68 toen tot 1600 nu en dat is in een tijd waarin steeds meer tijdschriften stoppen, opmerkelijk.

We willen mensen bij elkaar brengen die op allerlei manieren werken aan een betere wereld, schrijft Dick Verheul. Want als je mensen bij elkaar brengt, als er contact en uitwisseling plaatsvindt, dan gebeurt er iets. Mensen raken geïnspireerd, komen op ideeën, vinden medestanders. En ZOZ is van het begin af aan een belangrijk middel bij het bijeenbrengen van mensen. Via ZOZ komen de mensen weliswaar niet direct bij elkaar, maar wel hun plannen, ideeën, activiteiten, vragen en oplossingen.

De mensen van Omslag doen veel zelf. Tot enkele jaren geleden gebeurde de opmaak nog met schaar en lijm. Van de geplakte originelen maakte de drukkerij drukplaten. Tot de drukker waarschuwde dat bepaalde ouderwetse apparatuur alleen nog maar voor ZOZ gebruikt werd. Als die het zou begeven zou er geen vervanging komen. Dus werden nummer 90 en volgende digitaal vormgegeven, met programma Scribus, onder besturingssysteem Linux.

Graag kopij sturen!

Wij als redactie krijgen weinig of geen kopij van de lezers, vanuit de CW-projecten, en dat vinden wij jammer. Het is interessant om te horen hoe het in andere groepen gaat. En het is voor die andere groepen ook interessant om te horen hoe het bij jullie toegaat. Het hoeft niet om iets belangrijks te gaan, het mag best iets gewoons, dagelijks zijn. Maar laat eens wat horen of stuur je (digitale) projectblad naar ons!

HT

VERENIGINGSBURO LVCW

Postbus 19163, 3501 DD
Utrecht

Tel. 06 130 15 869
Postgiro 2015796
Internet: www.lvcw.nl
Email: info@lvcw.nl
Mailinglijst: diskussie@lvcw.nl

LIDMAATSCHAP

Projecten kunnen collectief lid worden van de LVCW voor € 5,- per huishouden per jaar. Iedere groepsdeelnemer heeft dezelfde rechten als een individueel LVCW-lid.

Het individuele lidmaatschap (incl. abonnement op "Gewoon Anders") kost €13,- per jaar. Het lidmaatschap voor initiatiefgroepen kost € 2,50 per huishouden. Startende groepen kunnen, voordat ze lid worden, een informatiepakket aanvragen.

PRIKBORD

Voor woningzoekenden die een project zoeken en projecten die nieuwe bewoners zoeken:
www.woongroep.net

BESTUUR

Voorzitter

Peter Bakker, Eindhoven
(tevens bestuurslid Federatie
Gemeenschappelijk Wonen)
Penningmeester

Gerard Koning, Groningen
Secretaris

Hanneke Verdonk, Purmerend
Lid

Anna Dijkhuis, Rotterdam.
(tevens bestuurslid Federatie
Gemeenschappelijk Wonen)

Kijk voor meer informatie en adressen op:
www.lvcw.nl

Landelijke Vereniging Centraal Vrouwen

Postbus 19163

3501 DD Utrecht

Tel. 06 130 15 869

